

nska Canada = Tioningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 33.

(Lösnummer 10 Cts.)

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 31 DECEMBER 1925

(Lösnummer 10 Cts.)

No. 53.

Krigsmoln över Europas horisont.

England bereder sig på krig om Turkiet gör anspråk på Mosul.

Oro i Frankrike.

Såsom i föregående nummer meddelades har Nationernas förbund i Genève tillerkänt Irak det oförändrade området Mosul, och när England jämte Frankrike gör anspråk på Mosul faller i realiteten Mosul i Storbritannien.

Ordningsfullt är det att en överenskommelse mellan England och Turkiet kan åstadkommas, men enligt senaste underrättelser har Storbritannien redan vidtagit en del åtgärder för att ej i händelse av krigsutbrott stå oförbered. Irak ligger nämligen betydande engelska arméstyrkor Greklands bestående av aeroplan, och det förmodas, att jämval Italien och Grekland skulle ställa sig på Englands sida. Italiens premiärminister Mussolini, har på uttryckligt sätt med glädje skulle se ett tillfälle där han kunde demonstrera i vilken ypperlig kondition den italienska armén för närvarande befinner sig. På ön Rhodes utanför Turkiet är en stark italiensk armé baserad, varifrån det första anfallet utan tvivel skulle komma, och Italiens försvar skulle då kunna utgå från det minst bestämt där, att detsamma i händelse av seger kunde erhålla ytterligare ett antal år i dessa trakter, ävensom ett icke obetydligt inflytande över huvudens över Middelhavet.

Vad Grekland beträffar har detta ett sammanhang med de senaste krigens utveckling i de båda länderna emellan, och varje möjlighet till revansch accepteras. Efter ett seeriskt krig skulle Grekland förmodligen begära landsträffelse i den europeiska delen av Turkiet jämte Smyrnaområdet. De Rysslands utrikesminister, Tchicherin, tyckte besökte Paris, har han enligt förhållanden gjort vissa sonderingar, huruvida icke Ryssland kunde att upphöra med kriget som helst understödd åt Turkiet i delaktig ställning i förhållande till de europeiska stormakterna.

Utav tvivel är Turkiet väl underrättat om samtliga ovanstående omständigheter, varför man får antaga, att detsamma icke kommer att taga den stora risken, vilken vore förenad med bestående och krigsutbrott mot England. Utgången av detta krig skulle dock med kännedom om de turkiska diplomaternas stora smidighet, torde för handlingarna komma att föras med stor försiktighet.

Mosulfrågans läge orot fransk regering, som i hög grad är intresserad av fredens återkomst till Orienten, där Frankrike redan gjort stora offer för att befrämja en vänskaplig gränsreglering mellan Syrien och Turkiet. Den nye generalkommissionären för Syrien, general de Jouvenel har för avsikt att besöka Ankara i sammanhang med denna fråga. Den senaste revolt för fredens bevarande ytterligare angivet.

Ledande artiklar i Le Temps och Echo de Paris avspeglar den oro, som råder inom regeringskretsar. Le Temps ser ingen utväg ur den återvändsgränd, vart Mosulfrågan ännu och utgången av detta krig skulle dock med kännedom om de turkiska diplomaternas stora smidighet, torde för handlingarna komma att föras med stor försiktighet.

En utpräglad äventyrare. Inför en domstol i Basel stod nyligen en av de mest utpräglade äventyrare, som framträtt som produkt av världskrigets omvälvningar på alla områden. Det är en känd person, som domstolarna och pressen i skilda delar av Europa haft åskickat att sända med under senare år, och dessutom en person, som redan hunnit bli historisk och en tid varit av kallt som ett slags nationalhjälte i sitt fosterland Belgien.

Hans rätta namn är Stephan Otto, och han är bara 25 år gammal. Han inträdde under kriget som frivillig i belgiska flygvärd, vars yngste soldat han blev, och utmärkte sig till den grad, genom sittapperhet, att han avancerade till underofficer och omvänt talades belgiska skolbäcker som ett exempel på det samma hjältemod. När kriget tog slut, kom han till Paris, där han fick sitt kott och i skapandet av en skådespelserska, som gjorde honom bekant med kokamännen. Och sedan var det omöjligt för den unge mannen att finna sig tillrädd med en ordnad tillvaro. Han begav sig till Sydrysland och inträdde i Wrangels armé, deltog i dess strider och kom med dess spillo till Konstantinopel, där han sedan gick upp till källens hög. Nästa gång han fäst uppsäkningsarbeten på sig var det i

Krigslyckan vänder sig i Kina.

Gen. Feng-Yu-Hsiang slår Chang-Tso-Lin.

I föregående nummer meddelades, att den kinesiske generalen Chang-Tso-Lin besegrat Feng-Yu-Hsiang. Underrättelser hava emellertid nu ingått, att rollerna helt plötsligt blivit ombytta, och den förre segern har senare blivit slagen.

Feng-Yu-Hsiangs trupper inträdde i staden Tien Tsin efter att först ha besegrat Chang-Tso-Lins trupper. Detta händelse utlöste ett förlopp, som på en sträcka av över en mil, och de snabbt ökade stegen mellan Tien Tsin och Peking togs emellan. Avenlades förloppet Järvagsanläggningen till Hanks genom samma manipulationer. General Feng's skulle torde få vittomfattande konsekvenser, i det att den kinesiska republikens president, Tuan Chi-Jui, väntas trada tillbaka från sin befattning.

Den segrande generalen har uttryckt, att, ehuru han hela tiden varit uttryckligen rädd för att på sin sida och därför funnit sig skyldig strida för densamma, är det dock med sorg i hjärtat han deltagit i detta inbördeskrig, vari så många hundra dödade och sårade, och skulle han högst önska vara att få fred i Kina i landet. Dessa tankar och betänksamt dock endast såsom ett utmärkt exempel på kinesisk bluff. Efter den stora segern gjorde han ett mislyckat försök att utdriva general Li från dennes fördelaktiga position, varunder han föga aktade på de stora förlusterna av människoliv, samt trupper ledna. Under den därpå följande natten vidtog han emellertid vittomfattande förskräckningsarbeten i sina ställningar, och vid ett förnyat anfäll tvingades slutligen Li's trupper att retirera.

Enligt japanska rapporter befinner sig Chang-Tso-Lin på hastigt reträtt i riktning mot staden Mukden till följd av general Kuo-Sung-Ling's armé. Såsom förut meddelats, är denna stad ockuperad av japaner, och sammanstötningar betaras nu.

(Forts. å sid 5.)

Sveriges trupper odugliga i fält.

Gagnöst att göra krävduglig trupper i fält. Chefen för andra arméfördelningen i Sverige, general frih. Th. Rudenschöld, framhåller i sin i dagarna till försvarsministern avgivna inspektionsrapport för det gångna utbildningsåret, att beträffande utbildningsresultatet särskilt vid huvudtruppernas infanteriet, föreligger enahanda omständigheter, som i närmast föregående års inspektionsrapporter, endast är kraftigare grundat på erfarenheterna från årets stora fältövningar.

Infanteriet är en mer övrigt trupper, som icke och kunna icke sägas överlägga, med tillrätt utbildningsstad och, övriga på utbildningsinsektörernas förhållanden bli ens tillräckligt fallutbildade. Det skulle vara ett fullständigt självbedrägeri att tro, att de trupper, över vilka vi nu förtära, skulle kunna mota krigsfullständiga trupper i utom annat resultat än deras gamla uppförande.

Sovjetpress om sovjetstyre.

Hur kommunistpartiet tilltogs huserna i det "fria" Ryssland.

Tjuvar bli folkdomare.

Tid efter annan antaga skandalerna inom den kommunistiska administrationen på ryska landsbygderna sådana proportioner, att sovjetregeringen ser sig tvungna att åtgärda ett avslöjande.

St. T. Skildrar efter Pravda (31 okt.) en sådan pamps. Sudarski, verksamhet. Han var medlem av kommunistiska partiet och ordförande i sockensovjet, till han förmigen tvungit bönderna att välja honom under hot att om ej blev vald, skulle skatte betraktas som uppror mot sovjetregeringen. Efter att ha blivit vald började han omedelbart vidtaga åtgärder för att göra sin makt gällande.

Men, frågar man, kunde då icke bönderna anföra besvär? Naturligtvis, och de gjorde det. Samhället Kadino, är icke någon krävinkel utan ligger endast några tiotal kilometer från guvernementsstaden Smolensk, där höga kommunistiska tjänstemän, hemför till Smolensk, sändes en undersökningkommision med en viss Bielikian i spetsen. Kommissionen utförde sitt uppdrag på ett säkert sätt. Mitt i natten väcktes alla bönderna, som underskrift i Enskriften, och sändes bråkande hem till sina sockna, där de förklarades till de bönder, som enligt kommissionens revision ännu icke erlagt skatten. De som redan betalat skatten, tre gånger, måste betala den för fjärde gången. Vid dagensnatten vore alla kommissionsmedlemmarna alldeles druckna av hemför till Smolensk, där de skulle ha varit för att tillfälligt. När så eldsådd bröt ut i byn och brandmaktet skyndade till platsen, möttes de av kommissionsmedlemmarna med revolverst.

När Kadino var också en "Sovjets föredöme", som förklarades till Smolensk. Sudarski låt sig och sina vännar fara undan den bästa jordbruket här och tvang bönderna att under fritt betalt betala. Hela den övriga staden genom utredande han till ockrera, som på alla möjliga sätt exploaterade bönderna arbete på den som den arrederade med till Smolensk, hade mycket ont om pengar. Man tog 20 kronor för att låta en ko beta. Om man hittade någon ko utan märken om betald, avfärdades både hon och dess ägare, till böra betalt.

Sudarski gjorde som han ville med hela socknen, dömd och frikänd, haktade, beskattade, konfiskerade egendomar. Intressant är, att när han slutligen avslöjades av en resande propagandist och tillfrågades, hur han vågade göra sådant, svarade Sudarski friskt, att han gjort allt med de höra myndigheternas och regeringsstyrelsens samtycke.

Kanske kommer Sudarski nu att dömas, hans naturligtvis kunde icke sådana händer, om sovjetmyndigheterna i Smolensk, som till tredjedel består av kommunist, verkligen intresserade sig för att upprätthålla ordning och rätt i dem anförtrodda guvernement.

Investias korrespondent i Kasan berättar också fakta, som bevisa, att Sudarski icke är ett undantagsfall i Sovjetstyret utan snarare en regel. Det visade sig nämligen vid en förtäglad revision, att hela kommunistpartiets personal i Sivasjk (en häradsvard i guvernementet Kasan med 2200 invånare) var sammansatt utestående av medlemmar av ett band hästjurar och röfvere, som redan förut hade gjort sig kända för sin revolutionära övertag hela bandet till kommunistpartiet och organiserade sin makt. I bandets högre läge byns sovjet, socknens exekutivkommitté, dess polter, och en av de värld berömda hästjuvarna blev "folkdomare". Sin rovarverksamhet har bandet utövat även i häraderna Lansjev, Teutjev och Dunsak. Man utförde planeringar i guvernementets Simbirsk och Nisjni-Novgorod och t. o. m. i guvernementet Moskva. Allt plundrat eller stulet gods sändes till Sivasjk, där bandets egen "exekutivkommitté" hjälpte till att utplåna alla spår.

Hon. Uhrich försvarar utlänningarna.

Anser att man icke i hast bör beröva immigranten nedärva vanor.

Råd som böra följas.

Följande är ett utdrag från ett tal, som Hon. J. M. Uhrich, hälsövernämnare i Saskatchewan, nyligen höll under remissdebatten i nämnda provinshuset.

Det finnes i dag tusentals icke-enskade medborgare i provinset, vilka i alla avseenden äro uppriktiga och lojala kanadensare. Vilket som helst försök att fösa dessa tillämnarna i en kätte och den enerskafda i en annan, är en föroljämning för dem båda, som icke bär något godt varken för Kanada eller för de politiska partier, som styrja landets ökonomiska och sociala utveckling. Om en man går inemot ett universitet, ingår som medlem i en annan kyrka än hans egen, glömler bort sitt modersmål och sina förfäder, bygger en tillämnare till utsvävningen, får detta betydelsen av assimilation i vissa vurmände, canadensarens ögon. Andra hand, om någon lär sina barn ett annat språk än en Engelska, står till sin egen kyrka, kor ett expatriat, blir en påskägare, åter ärtspå, råddlar eller lärnagar, så se dessa vurmändar kanadensare i en fasadskilt, som reser sitt skräckinjagande huvud i form av påskägare och leragnar. A nej sådana allidliga tema som psykologi, karaktär, tradition, arvtighet, människovärde, historia, hem, rasmedvetenhet och folkskapsrelation till utsvävningen, är av int värde för dessa självtvettfallade befriare av icke-brittiska medborgare.

Den dag vi all bliva lika, blir den stora dagen för all mänsklig framgång. Vi tillhöra en stor och vidsträckt stat. Denna stat är varken engelsk, walesisk eller skotsk. Det är en stat som består av olika folkslag, vilka, alla sett en storhet, och som besitta en utmärkt individualitet, alla äga de ett särskilt liv, särskild smak och inspiration, levnadsvillkor och ideal som äro åtskilda och distinkta från övriga rasers och folkslags inom denna stora stat. Stora som denna stat ligger i dess mångfaldighet, i dess särskilda individualiteter, och den person, som söker att utnjama dessa olikheter, vilkens mål är att sätta alla på en och samma nivå, är den person, vars hand är lyfadt till vår stora stats omlämnande.

Det brittiska imperiet är det mest talande bevis på, att en stat kan uppbyggas genom likformighet eller standardisering. Det utgör ett träffande svar till den klass av canadensare, som tro att en homogen befolkning är liknande personer är en stor nationell fördel. Stycka vinnes icke genom ohandterliga människomassor, utan genom individualitetens och personlighetens verkningar inom en komplex och konstant föränderlig massa. Det ögonblick då en människas liv standardiserad i byn och levnadsakt förklarar sin sitt förmåga värde både såsom mänskliga och samhällsindivid.

Framträngs beror på uppmuntrandet av olikheter. Allt vad ärfvatt är standardiserat samhället, att etablera fixerade och oböjliga tankeriktningar har tendensen att föslöra mänskligheten. Om vi alla trodde på samma sak och hade en och samma tanke och satte ett standardiserat värde på allt vad som händer runt omkring oss, skulle vi snart nå en jämnvikt, som gränser till intellektuell och andlig förlamning.

Vi ha många olika raser representerade i Kanada. Då vi nu inbjudits att komma hit, och då vi i mötet även i häraderna Lansjev, Teutjev och Dunsak. Man utförde planeringar i guvernementets Simbirsk och Nisjni-Novgorod och t. o. m. i guvernementet Moskva. Allt plundrat eller stulet gods sändes till Sivasjk, där bandets egen "exekutivkommitté" hjälpte till att utplåna alla spår.

(Forts. å sid 4.)

(Forts. å sid 6.)

Schildrar canadensisk politik.

Red. Ivar Wennerström uttalar sig om politiken i detta land.

Beivrar liberalismen.

Som bekant besöktes Kanada för någon tid sedan av den i Sverige kände redaktör Ivar Wennerström. Under sin vistelse här blev han i tillfälle att besöka den norska fredskampanjen. Med anledning härav har red. Wennerström skrivit en längre artikel i "Social-Demokraten" och vi ta oss friheten att härnär i extenso återgeva, vad red. Wennerström säger.

"Denna lilla studie i canadensisk politik är skriven mitt under brinnande väkenskap i Kanada, och Saskatchewan, och de mest uttalade och betydelsefullaste av Canadas vetedolade präriestater. De tre stora partierna ledare, liberalerna Mackenzie King, högern Meighen och progressisterna Forke ha nyss sökt övertaga Reginen och Saskatchewan's inbyggare om sina respektive partiernas utomordentliga fördelar. Och Saskatchewan's starkaste statsman, Dunning, nuvarande premiärminister i en tjugo-årig liberal provinseregering, framgångsrikt dukare av skotsk-englisk börd, dukte karl och lysande talare, har i kväll i City Hall hållit en svävande uppvisning med högern och progressisterna före den 25 oktober till den canadensiska federalstatens parlament.

"Dominion of Canada" tillhör de stater, där konservativa och liberala regeringar traditionellt växlat om, och ännu i dag är den en av de få stater, i vilka liberalismen fortfarande har ett starkt fäste bland folket, och en avsevärd politisk makt, som icke är fotad på en liten minoritets utslagsgivande mellanställning. I mitten på 1890-talet hade Kanada konservativt regeringsregim. 1896 övertog Kanada liberalerna, stora man, Laurier, som premiärminister regeringsmakten och behöll den till 1911, då han blev slagen vid det årets federala val. En konservativ regering under Borden's ledning trädde till och satt kvar över hela kriget ånda fram till valet 1921, sist i tiden under Meighen's ledning. De sista fyra åren har Kanada haft liberal regering med King i spetsen.

Det parlamentariska underlaget för den liberala regeringen har varit det bästa möjliga i ett så strikt parlamentariskt land som Kanada. Regimeriet har räknat 117 röster mot oppositionens 114. Det numerärt starkaste oppositionspartiet har varit progressivt med 65 röster, huvudsakligen förvärdade bland västra Canadas farmare. Den programmatiska skillnaden mellan liberalerna och progressisterna är ytterst obetydlig, men oppositionens 114. Det numerärt starkaste oppositionspartiet har varit progressivt med 65 röster, huvudsakligen förvärdade bland västra Canadas farmare. Den programmatiska skillnaden mellan liberalerna och progressisterna är ytterst obetydlig, men oppositionens 114.

Den liberala regeringsregimen konservativa motsändare ha icke sparat på kärpa anfäll. Deras åsikter har varit att göra den demokratiska

(Forts. å sid 4.)

(Forts. å sid 6.)

Intet Nobelfredspris i år.

Man nämner Chamberlain och Briand som nästa års pristagare.

Den norska Nobelkommittén har sammanträtt för att förklarar, att det bestämt uppgiva, att kommittén redan definitivt valt Austen Chamberlain och Aristide Briand till nästa års vinnare av det Nobelska fredspriset.

Emellertid ha kommittén mycket väsentliga personer förklarar, att detta val är omöjligt att framkomma, då det om några månader skall äga rum. Dr Emanuel Nobel, en släkting till den store donatorn, har samtidigt uttryckt till försvar för de olika kommittéer, som detta år reserverat sina priser till ett kommande år. Särskilt komplementär har den norska nobelkommittén för dess beslut att detta år indraga sitt pris. Tre kandidater voro på förslag — bland dem vice president Charles Dawes — men kommitténs ledamöter kände sig icke övertygade om att någon av dessa tre kunde föylla måttet.

Den norska Nobelkommittén kan kanske ha bestämt årt 1926 utelämnade fredspris — det för 1925 utelämnade — ty detta har den enligt statuten på befogenhet att göra.

Enligt ett telegram från Helsingfors har den finska ministären inlämnat sin avskedsansökan. Såsom orsak anvisades, att riksdagen vägrat att bevilja de beordrade anslagen för nya fartyg i och för kustförsvaret.

Från Moskva meddelas att i enlighet med en uppgörelse mellan sovjet och Russo-Canadian-American Steamship Co. torde reguljär passagerarbåt och trafiktrafik snart komma till stånd mellan Ryssland och Amerika.

Ett skrydtag har bemöskt Miami, Florida. På vissa gator var vattnet fjorton tum djupt. Rödbräddar måste användas i stället för automobil och vanliga kläder utbyttes mot badkläder.

Före detta Stornas slutliga rapporter över årets vesterkost utgilla, så man där skördat 669,000 bushels, vilket är 28,000,000 bushels mindre än vad man beräknat under septembarmånad.

Stor förlust vid C. N. R.

Driftsoverskottet det bästa som hittills förekommit.

En heder för Thornton.

Enligt nu föreliggande siffror uppgår hövvermånads förtjänst för Canadian National Railways, sedan driftkostnaderna dragits ut, ett belopp av \$ 6,430,484, vilket med ett belopp av \$ 2,716,189, eller 73.13 proc. överstiger förtjänsten för samma månad föregående år och med \$ 1,822,107, 39.54 proc. överstiger månad 1923.

För de första 11 månaderna 1925 är nettoförtjänst \$ 28,916,395, under det att beloppet för 1924 och 1923 voro respektive \$ 14,483,988 och \$ 16,723,089. Bruttoinkomsterna för järnvägen under november 1925 voro \$ 24,675,451, vilket utgör en ökning i förhållande till samma månad 1924 av \$ 3,739,328 och för 1923 \$ 388,412. För november under perioden 1925 uppgick bruttoinkomsten till \$ 221,119,532 jämförd med \$ 216,371,446 för 1924 och \$ 230,482,380 för 1923.

Driftkostnaderna voro i november 1925 \$ 18,244,967, samma månad 1924 \$ 17,231,819 och \$ 19,478,682 1923. För de första 11 månaderna ställa sig siffrorna som följande: 1925 \$ 191,293,327, 1924 \$ 201,787,478 och 1923 \$ 213,759,291. Som av ofatanthet synes tyda siffrorna mellan inkomster och utgifter under de tre senaste åren på en stadigvarande förbättring. Under 1925 utgjorde driftkostnaderna 73.94 procent av bruttoinkomsterna, 1924 82.27 procent och 1923 80.87 proc. För de 11 första månaderna är procenttalet 87.83 proc. för 1925, 93.70 för 1924 och 92.74 för 1923.

Resultatet för innevarande år få beaktas som såsom goda, och speciellt anmärkningsvärt är, att inkomsterna för 1925 så väsentligt överstiga 1923 års, vilka förut ansåts vara synnerligen fördelaktiga.

Under Sir Henry Thornton's skickliga ledarskap har de nationella järnvägarna gått fram framgångsrikt till framgång och synat alljämt på i samma riktning. Om dessa gott är så övverkapitaliserade, som de nu äro, skulle de till och med för innevarande år kunna uppväsa ett överskott, då de tvungen icke endast övertäcker driftkostnaderna utan jämväl avsevärt överskott utgifter, såsom räntor på kapital o. s. v. Det är att hoppas att landets regering fröglig värda nationella järnvägar från denna onödiga börda.

FINLANDS REGERING AVGAR.

Enligt meddelanden från Helsingfors har ministären Tuohimäki avgått. Meddelandet kom ju ej särdeles överraskande. Alltid en rad färdiga har regeringsens ställning varit nog så svår, kanske framst berörande på den bestående sammansättningen av den landets olika borgerliga partier. Det som fallerdrade dess fall var dess försök att skaffa Finland en stark flotta. Dess ursprungliga anslag kräv nedprutades genom en utspörring från 515 mil. mark till 80 mil. Regeringen förklarade sig nöjd härmed, men västern lyckades så väl med sina manövrer att detta förslag förklarades vilande till efter nästa regeringens fall blev definitivt.

Socialisterna ha meddelat presidenten att de icke äro villiga kunna medverka vid regeringbildningen. Parlamentet i Persien har till konung valt Riza Khan. Wahabi-stämman av araber inför den 11 december Medina under anförande av Ibn Saud sultan av Nejd. Kung Ali av Hadja avsåg sig den 20 december regeringen i Medina.

(Forts. å sid 4.)